

Večernik

Leto III. (X.), štev. 116

Maribor, petek 24. maja 1929

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Volja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Zagoneten beg kralja Amanulaha v Indijo

ČEPRAV JE Z USPEHOM PRODICAL S SVOJIMI ČETAMI PROTI KABULU, JE NEPRIČAKOVANO POBEGNIL V INDIJO.

LONDON, 24. maja. Afganski kralj Amanulaha je po dosedaj še nepotrjenih vesteh nenadoma opustil misel na nadaljno ofenzivo in je pobegnil v Indijo. Kaj ga je pripravilo do tega koraka, še ni znano. Ravno zadnje dni je namreč s svojimi četami z velikim uspehom prodiral proti glavnemu mestu Kabulu, kjer ima svoj sedež uzurpator Bača i Sakao. Angleške oblasti so Amanulaha pač dovolile zatočišče v Indiji, vendar so mu sporočile, da samo pod tem pogojem, ako bo vodil svojo akcijo zunaj mej Indije. Ako pa se tega ne bi držal in polzkušal prelo-

žiti svoje operacije na indijska tla, potem bo takoj izgnan.

PARIZ, 24. maja. Problematicni beg kralja Amanulaha v Indijo je tudi tukajšnjim diplomatskim krogom prava uganka in to tembolj, ker je kralj Amanulaha uspešno prodiral s svojimi četami proti Kabulu. Še bolj zagoneten pa postaja kraljev korak, ako se pomisli, da je v zadnjem času uzurpatorju Bači i Sakau več plemen odpovedalo pokorščino in so se pridružila Amanulahu, s čemur se je njegov položaj zelo znatno poboljšal in so bili dani vsi pogoji, da zasede zopet Kabul.

„Grof Zeppelin“ zopet doma

SNOČI JE STARTAL V COUERSU IN DAVI ZOPET SREČNO PRISTAL NA LETALIŠČU V FRIEDRICHSHAFNU.

TOULON, 24. maja. Zrakoplov »Grof Zeppelin« se je sinoči po končanem popravilu ob 20.19 v navzočnosti zastopnikov francoskih vladnih oblasti in velikanske množice ljudstva dvignil zopet v zrak, da se vrne v Friedrichshafen. Start se je izvršil popolnoma gladko. Iz blažnjih morskih kopališč je prihitelo na tisoče kopaliških gostov, da si ogledajo start tega zračnega velikana. Po prisrčnem slovesu in pozdravu francoskega prebivalstva se je dvignil zrakoplov v višave in odplul takoj v smeri proti Mar seilleu.

MARSEILLE, 24. maja. Ob 21.40 je plul zrakoplov »Grof Zeppelin« v višini približno 700 metrov nad mestom. Prebivalstvo je pozdravljalo zračnega kolosa z navdušenim mahanjem z ro-

kami in robci. Spuščalo je tudi rakete v zrak.

FRIEDRICHSHAFEN, 24. maja. Danes ob 5.50 zjutraj, je zrakoplov »Grof Zeppelin« zopet gladko pristal na tukajšnjem zrakoplovnem pristanišču. Dvajset minut kasneje je bil zrakoplov že zopet na varnem v svoji lopi. Dr. Eckener je imel takoj, čim je zapustil gondolo, z glavnim konstruktorjem dr. Dürrrom kakor tudi z zastopniki obratnega vodstva dolgo posvetovanje, tekom katerega jim je pojasnil, zakaj se je ponesrečil drugi polet zrakoplova v Ameriko. Dr. Eckener je poslal pri prestopu francoske meje francoskemu narodu in vladí ponovno iskreno zahvalo za dragoceno pomoč, katere je bil deležen zrakoplov s posadko in potniki o priliki prisilnega pristanka na francoskem ozemlju.

Proti politikujoči duhovščini

LJUBLJANA, 24. maja. Včeraj se je pričelo tu zborovanje delegatov katoliških organizacij Slovenije, na katerem se je razpravljalo o vprašanju, ali naj sodelujejo pri od škofa dr. Jegliča zamišljeni »Katoliški akciji«, ki naj bi združila vso katoliško Slovenijo pod vodstvom duhovščine. Toda že včeraj je prišlo do ostrih nasprotstev, ker del krščanske akademске mladine, predvsem pa takozvani krščanski socialci, ki so za lastno vodstvo, odločno odklanjajo konservativno vodstvo politikujoče duhovščine.

Izmenjava bankovcev

BEOGRAD, 24. maja. Jutri bodo začeli jemati dosedanje bankovce po 1000 in 100 Din iz prometa. V petih letih postanejo ti bankovci neveljavni.

Pred ustrelitvijo atentatorja na Woldemarasa

KOVNO, 24. maja. Student Osilius, ki je osumljen, da je sodeloval pri

atentatu na diktatorja Woldemarasa, je pri zaslišanju priznal, da je napravil načrt za atentat na ministrskega predsednika visokošolec Uzelis. Takoj nato se je sestalo vojno sodišče, ki je obsodilo Uzelisa na smrt. Ustreljen bo že tekom današnjega dne, ako bo državni predsednik odbil njegovo prošnjo za pomilostitev.

Uvozna carina za žito v Italiji povišana

RIM, 24. maja. Vlada je na svoji včerajšnji seji zvišala uvozno carino za žito od 11 na 14 zlatih lir in utemeljila to povišanje s padcom cen žita na svetovnem trgu in s potrebo zaščite domače agrarne produkcije.

BELFAST, 24. maja. Pri včerajšnjih volitvah v ulstrski parlament so dobili: unionisti 34, nacionalisti 11, neodvisni unionisti 2 in liberalci 1 mandat. Na univerzi se bodo vršile volitve jutri. Dosedaj je obstojal ulstrski parlament iz 33 unionistov, 10 nacionalistov, 3 laburistov, 3 neodvisnih unionistov in 2 republikancev.

Koncert praškega pevskega društva »Hlahol Vinohradsky«

Pevsko društvo »Hlahol Vinohradsky«, ki priredi dne 29. maja v Mariboru v dvorani »Union« svoj koncert, je prispele dne 20. maja v Beograd, kjer je bilo od predstavnikov oblasti, kakor tudi od pevskih društev in jugoslovensko-češkoslovaške lige najprisrčnejše sprejeto.

Na kolodvoru je po izmeni pozdravnih govorov zapelo pevsko društvo »Obilič« popularni češkoslovaški pozdrav.

Beograd že od leta 1921 ni slišal nikakega češkega mešanega pevskega zbora in je zato za koncert »Vinohradskega Hlahola« bilo še posebno veliko zanimanje. Beograjsko občinstvo je poznalo izredne češke moške in ženske pevske zборе, ter je slišalo v dovršeni interpretaciji niz silajnih del čeških mojstrov za te pevske zборе; poznalo je pa prav malo češke kompozicije za mešani zbor. Zato je bila dvorana univerze, kjer se je vršil koncert, nabito polna.

Beograjska kritika koncerta:

»Vinohradsky Hlahol« ima vestno sestavljen, uravnotežen pevski zbor. Pevci in pevke se niso samo vživeli v skladno celino, ampak so pronikli tudi v težki program in so interpretirali vsako frazo, vsak zvok, vsak zvočni odnos, občutili vsako namero svojega pevovodje, odgovarjajoči vsem interpretacijam svojega šefa. Doživeli so zato tudi veliki uspeh kakor tudi solist g. Nachtigall.

Beograd je imel pravo in veliko umetniško zadovoljstvo in beograjski pevski zbori so dobili zopet lep primer in vzgled.

G. Sejna in njegov pevski zbor je zato zaslužil ovacije polne dvorane univerze. To niso bile bratske manifestacije, to je bilo navdušenje občinstva podani umetnosti.

S svojim koncertom je »Vinohradsky Hlahol« dostojno dopolnil sliko češke pevske kulture.

Neznankam je izginila.

V Cankarjevi ulici 7 na Pobrežju stanujočo Rozalijo Cotičevo, 71 letno vdovo, pogrešajo že od 19. t. m. zjutraj. Zadnji čas je bila radi neke zapuščinske zadeve zelo deprimirana. Ker je bila tudi zelo bolehnna, je mogoče, da se je ponesrečila. Tudi zločin ni izključen. — Skrivnostno izginotje starke je dalo okolici povod za najrazličnejša ugibanja. Varnostne oblasti so bile še-le včeraj obveščene o slučaju. Vrše se intenzivna po-zvedovanja.

Velike pontonske ladje,

kakor jih naše mesto že 25 let ni videlo, so davi prispele v Maribor. Namenjene so za nujno gradnjo kopališča na Felberjevem otoku, kjer so začeli z uprav rekordno naglico graditi most in dva bazena za deco in neplavače, medtem, ko bodo plavalni bazen zgradili pozneje. Vsa dela bodo končana do 1. julija. Projektirano restavracijo na otoku pa je dobil v zakup g. Henrik Senekovič, predsednik brezalkoholne zadruge v Mariboru.

V pijanosti

je včeraj popoldne delavec F. G. razbil v Vetrinjski ulici okno gostilne »Vinski hram«. Vračal se je z nabora in se napil do nezavesti. Ker je na črepinjah omenjenega okna omagal, so ga odvedli k »Grafu«. Gostilničarki je napravil 120 Din škode. — Tudi Slavka M. je sinoči preveč zaupala svojim pivskim sposobnostim, a jo je vino vendar nadvladalo. Po Koroški cesti se je vračala proti domu in prepevala nemške pesmi. Kljub pozni uri je imela mnogo poslušalcev, končno pa je razglašene izlive njene vinske melodioznosti preprečil stražnik.

Prestolica Hrvatov

— ponošni kraljevski Zagreb — je včeraj spregovorila na značilni način. Vseji zagrebškega občinskega zastopa je mestni župan g. dr. Srkulj v oči gled bližajočemu se prihodu kralja na daljše bivanje v škofijskem dvorcu Brezovici blizu Zagreba imel nagovor, v katerem je ne le toplo pozdravil kraljev sklep, da hoče nekaj časa preživeti sredi hrvatskega naroda, ki mu bo lahko ob tej priliki po-tožil svoje težave in skrb, ampak je zlasti tudi podčrtal, da hrvatski narod hoče ostati zvest svojemu narodnemu kralju, da hoče ostati v enotni državni celini, v ujedinjeni državi SHS, ki so jo želeli navijši hrvatski in srbski duhovi, in končno, da obsoja vsakršno rovarjenje v inozemstvu proti državi.

Ujedinjenje naših pokrajin in narodov — je dejal dr. Srkulj — je edino narodno zavarovanje našega plemena v težki borbi za politični obstanek. Ta državna zajednica je nacionalna država tudi hrvatskega naroda po svojem geografskem položaju, po plemenskem značaju in po duhovni tradiciji. Ako branimo njo, branimo svojo narodno zemljo, svojo domovino in bodočnost hrvatskega naroda.

In nihče — je povdaril dr. Srkulj — nima pooblastila, da v zunanjem svetu iznaša dozdevne politične težnje hrvatskega naroda, ki so v očitnem nasprotju z njegovimi političnimi interesi, ter se mora vsaka takšna ilegalna akcija najstrožje obsoditi.

Občinski zastopniki so govor župana poslušali stoje in ga odobrili z vzkliki pritrditve.

Ta dogodek je vsekakor pomemben in vreden, da ga zapišemo nekoliko višje nego običajne dnevne dogodke. Kdor ve, da je med hrvatskim narodom po smrti Stjepana Radića prevladal — celo v njegovi stranki sami — duh pokojnega srbožera Franka, da so se polastili vodstva naroda elementi, ki so izšli iz njegove šole in ki niti slišati nočejo o narodnem in državnem edinstvu; kdor ve, da je zlasti v Zagrebu prevladovala ta mentaliteta Vlaške ulice; kdor ve, da je iz tega miljeja izšel tudi hrvatski Herostrat dr. Pavelić, ki hoče hrvatsko vprašanje reševati s pomočjo zakletih sovražnikov našega naroda, makedonstvujuših in z njihovo pomočjo voditi krvavo borbo proti lastni državi, da jo razruši; kdor vse to ve, mu mora včerajšnji dogodek v zagrebškem občinskem svetu vsekakor razjasniti lice. Je to po dolgem času prvi svetel moment v razmerju naših notranjopolitičnih dogodkov. Hrvati so po 6. januarju ostali zaprti sami v sebe. Razen izjav ministrov-Hrvatov, ki pa se jih ne more smatrati za izraz mišljenja hrvatskega naroda, ni bilo z nobene strani čuti kako odločne izjave.

Ako je torej včeraj spregovorila prestolnica Hrvatov na usta svojega župana; ako najdemo v njegovih besedah odločen povdarek, da Hrvati hočejo enotno močno in edinstveno državo, četudi si žele neno notranjo ureditev nekoliko drugačno nego jo je predvidevala Vidovdanska ustava; ako čujemo iz njegovih besed zlasti odločno obsodbo akcije hr-

vatskih odmetnikov dr. Pavelića in tovarišev v inozemstvu proti lastni državi, potem nam je to dokaz, da pričanja, počasi sicer, vendar sigurno, prevlado-

vati na Hrvatskem razum, realno pojmovanje prilik in ljubezen do naroda in domovine. Želeti je le, da bi prestolici Hrvatov sledila tudi vsa Hrvatska.

Vrzel slovenskega železniceškega omrežja

KATERE ŽELEZNIŠKE PROGE SE POTREBUJEMO? — DOLŽINA PROG IN DRUGA VPRAŠANJA.

V eni prejšnjih številčk našega lista smo na uvodnem mestu razmotrivali vprašanje naših slovenskih železniških prog in vprašanje graditve novih po lokalnih samoupravah, t. j. po naših oblastnih odborih. Ob tej priliki smo navedli tudi nekatere proge, katere bi nujno potrebovali v obeh slovenskih oblastih, a samo mimogrede. Danes hočemo pa podrobneje razjasniti to vprašanje in navesti vse proge, katere bi bilo treba še zgraditi, njihovo dolžino v kilometrih in nujnost iz gospodarskih, strateških in ostalih ozirnov.

Ena najbolj nujnih prog na slovenskem ozemlju bi bila krajša in neposrednejša zveza Maribora z Zagrebom in s tem tudi z ostalimi deli in središči Jugoslavije. Ta proga bi bila, kakor smo svoječasno že pisali, zveza Pragerskega z Rogatecem. Proga Pragersko - Rogatec bi bila dolga 18-20 km in to tedaj, če bi se vsa zgradila na novo. Ker pa obstoja od Pragerskega do premostovnika pod Ptujsko goro že privatna normalnotirna proga, bi bilo treba tu zgraditi samo še kakšnih 13 km, in zveza Maribor - Pragersko - Rogatec - Krapina - Zagreb bi bila gotova in zaključena. Kakšnega velikega gospodarskega, političnega in strateškega pomena bi bila ta nova in neprimerno krajša zveza Maribor - Zagreb smo že omenili svoječasno, zato na tem mestu ne bomo ponavljali.

Z vprašanjem te proge je v tesni zvezi dalje že star projekt takozvane »sotelske železnice«. Proga bi se v Rogatcu odcepila od dosedanjih prog ter bi bila naravni podaljšek linije Maribor - Rogatec preko Podčetrčka in Sv. Petra pod Svetimi gorami do Brežic. Ta proga bi se morala v celoti na novo zgraditi in bi bila dolga od 45 do 50 km. Z njo bi dobil Maribor in ves srednjeevropski sever najkrajšo in skoraj popolnoma ravno zvezo z Brežicami, odnosno Zagrebom.

Tretja proga na tem odseku bi bila 35 do 40 km dolga železniška zveza Brežic z Novim mestom in vso Dolenjsko, ki bi bila po dograditvi že projektirane železnice Črnomelj - Vinica - Vrbovsko obenem s prej navedenima najkrajša zveza Maribora z morjem. V celoti bi torej bila to linija: Maribor - Pragersko - Rogatec - Brežice - Novo mesto - Črnomelj - Vrbovsko - Sušak.

Drugi pereči problem slovenskega železniškega omrežja je proga Šmartno ob

Paki - Rečica ob Savinji - Gornji grad - Kamnik. Projekt te proge, ki bi bila druga zveza sedanje mariborske oblasti z ljubljansko, je že star. Prva prizadevanja lokalnih faktorjev za zgraditev te železnice datirajo še iz početka sedanjega stoletja. Prejšnja avstrijska železniška uprava je tudi sama že ponovno bila proučila te projekte, do uresničenja pa še do danes ni prišlo. Ta proga bi bila iz gospodarskih, političnih in strateških ozirnov zelo važna, kajti pomisliti je treba, da obstoja danes med ljubljansko in mariborsko oblastjo ena sama zveza, ona preko Zidanega mosta. V slučaju, da se ta pokvari, kakor se je vsled snežnih plazov letošnjo zimo, ostaneta mesti Ljubljana in Maribor brez vsake medsebojne zveze. Ta proga bi bila dolga 40 do 45 km.

Tretji problem bi bila dograditev direktne železniške zveze Maribora s Slovenskimi goricami, Ljutomerom in Dolnjo Lendavo. Proga Murska Sobota - Ljutomer - Ormož ni prinesla Mariboru — pa tudi tistim krajem samim ne — tiste koristi, kakor smo želeli, ker gre preveč po ovinkih in bo baš zaradi tega treba prej ali slej misliti na krajšo, ekonomičnejšo in ugodnejšo zvezo preko Slovenskih goric. Ta železnica ki bi odprla promet Slovenske gorice, bi se odcepila onstran Lajtersberka na Sv. Lenart, Sv. Trojico, Sv. Jurij ob Pesnici in se v Križevcih na Murskem polju združila s progo Radgona - Ljutomer, odnosno Murska Sobota - Ljutomer. Dolga bi bila približno 40 do 45 km. Kot naravni podaljšek bi se pa morala potem zgraditi še proga Ljutomer - Dolnja Lendava v približni dolžini 20 do 25 km. Ta proga bi bila za Maribor, pa tudi za vse Slovenske gorice, Mursko polje in Prekmurje velikanskega pomena, tako v gospodarskem, kakor tudi v političnem, kulturnem in strateškem smislu.

Poleg teh prog bi pa bilo treba zgraditi še dve krajši zvezi, in sicer Št. Janža na Dolenjskem s Sevnico ob Savi in ozkotirne med Zrečami in Stražami ob Mislinji. Prva bi bila dolga približno 10, druga pa 18 km. V celoti bi bilo treba v Sloveniji torej zgraditi še 231 do 253 km železniških prog, da bi bilo naše omrežje vsaj na splošno idealno zaključeno in izpopolnjeno. Nekatere teh prog naj bi zgradila država, druge pa naj bi se gradile po naših samoupravah s pomočjo dolgoročnih posojil.

dovanje. Že danes je med prvimi našimi zbori... Reči moramo, da smo slišali že marsikatero zbor, ki so bili na vsporedu, a daleko ne s tako plastičnostjo. Tukaj zbor že danes prednjači in je na pravi poti umetniškega razvoja. Postal bo gotovo naš prvi zbor, kateremu bo izročena še važna muzikalna kulturna mislija. S svojimi poznejšimi nastopi je A. P. Z. dokazal, da ni razočaran nad, ki so se stavile vanj. Tako sodi »Slovenec« kritik o koncertu v ljubljanskem Unionu, dne 12. januarja 1928, ki ga je akad. zbor priredil ob priliki mednarodnega študentskega kongresa: »Zbor je gotovo najboljši slovenski. Kosal se bo z njim morda le še beograjski akad. zbor pod Matačičem, če ga naš v tem ali onem oziru ne čene v koš... Veličina in kvaliteta tega zbora ne tiči v minuciozni cizeleriji ali velikopotezni arhitektonski po dajanju, izredno ostri karakteristiki glasbenega izraza, v lirčnih ali dramatskih niansah ali vokalizaciji, dinamiki, intonacijski sigurnosti, nego v vsem tem obenem, da ne pozabim estetike prednaganja vokalnega tona ali sozvočja posebej. Enako laskava je tudi kritika o polletnem koncertu na Bledu, kjer se je izvajal Kogojev Requiem. Predstoječi koncert predstavlja višek dosedanjih zborovskih izvajanj tako po umetniški kvaliteti skladb, kakor tudi po tehnični dovršenosti, ki jo zahtevajo skladbe od interpretov. O samem programu drugič.

Mariborska vojaška godba

priredi v nedeljo, 26. tm. ob 10.30 koncert v parku. —

Mariborski in dnevni drobiž

Meslini avtobusi

bodo v nedeljo 26. t. m. za časa motociklistične dirke oskrbovali promet med mestom in Teznom. Cena 3 Din. Pomnožen bo tudi promet med Mariborom in Limbušem. —

Smrtna kosa.

Včeraj dopoldne je umrla v Mariboru v 54. letu starosti gospa Terezija Studenčnik, roj. Fallat, soproga poslovodje državnih železnic. Pogreb pokojnice se bo vršil v soboto, 25. t. m. ob 16. uri iz hiše žalosti, Resljeva cesta 2 na magdalensko pokopališče. Blag ji spomin, žalujočim naše iskreno sožalje! —

Šolski prazniki.

Ministrstvo prosvete je izdalo pravilnik, s katerim so določeni šolski prazniki za vse šole v kraljevini. Prosvetna uprava na tem pravilniku ni ničesar spremenila, pač pa nekatere osnovne šole, ki so bile po zimi radi pomanjkanja kuriva dalje časa zaprte, nadomestijo sedaj en dan s tem, da imajo po končanem slavlju sv. Cirila in Metoda, še pouk. Na srednjih in meščanskih šolah si lahko pomagajo s tem, da dijakom naroče lekcije, dočim to na osnovni šoli ne gre.

Povišanje trošarine.

Proračun mestne občine mariborske je finančni minister z odlokom z dne 28. marca odobril. S tem je tudi odobreno 100% povišanje trošarine, na kar se obiskovalce sejmskega trga opozarja, ker stopi povišanje takoj v veljavo. —

Poštna hranilnica v Ljubljani

sprejema od 22. maja do 22. junija vpise delnic in vplačila prvih obrokov novoustanovljene Privilegirane agrarne banke. —

Gospod Kristijan Gunther

je imel pred kratkim v Haagu in Rotterdamu dvoje predavanj o naši domovini, ki so zelo uspela. Pri tej priliki se je naš častni konzul v Rotterdamu H. H. van Dam odločil, da bo osnoval konzorcij za eksploatacijo odnošajev z našo državo. Ker je gospod van Dam zelo bogat človek, solastnik najstarejšega privatnega zavarovalnega društva v Rotterdamu in razpolaga z ogromnim številom trgovskih zvez, je mnogo izgledov, da bi se poslovne zveze mogle dobro razviti. Naše uvozne in izvozne tvrdke se vabijo, da stopijo z njimi v tozadevne stike. Gospod Dam stanuje: Rotterdam, Korte Winjbrugstrat 2 in razume med drugim tudi slovenski. —

Legitimiranje članov in svojcev Okrožnega urada za zavarovanje delavcev.

Dogajajo se slučajji, da prihajajo nekateri člani in njih svojci v ordinacijo k zdravnikom Okrožnega urada za zavarovanje delavcev brez legitimacije, s katerimi bi mogli dokazati svojo identiteto (istovetnost). Zato se člani in njih svojci tem potom opozarjajo, da morajo k vsaki ordinaciji prinesiti seboj poleg predpisanih uradnih listin tudi še osebno legitimacijo, n. pr. delavsko knjižico, legitimacije društev s fotografijo itd. Kdor pride brez take legitimacije v ordinacijo, ne bo sprejet. —

V zadnjih dneh

pobirajo odposlanci Olepševalnega društva v Mariboru članarino za društvo in posebne darove za vzdrževanje naših parkov. Razen v par izjemnih slučajih so bili povsod prijazno sprejeti, za kar se občinstvu društvo zahvaljuje in obenem prosi, da se ga tudi nadalje v njegovih stremljenjih podpira. —

Donski kozaki v Mariboru.

Zanimivo je, kako se vse svetovne kritike v pogledu tega ruskega zbora enodušno krijejo: Tako n. pr. čitamo: »Največji dogodek — brezdvomno prvi svetovni zbor — kratkoma nedosegljiv.« Ali: »Kozška mrzlica — razprodana dvorana — sijajni Sergej Jarov — neverjetna disciplina — neprekosljiv! — Po takih kritikah so novi komentari pač nepotrebni. Predprodaja vstopnic za koncert 2. junija v Unionski dvorani, je začela danes pri gg. Brišnik odn. Höfer.

Nezgodna na cesti.

Sinoči si je v Brestrnici zlomila levo nogo v členu železničarjeva žena Jožefa Motochova iz Vrtnice. Rešilni oddelek je ponesrečenki nudil prvo pomoč ter jo okrog 10. zvečer odpremil v bolnico. —

Nagrajeni mariborski psi.

Na mednarodni razstavi psov, ki s: je 20. in 21. t. m. vršila v Ljubljani, je bil pes volčjak Egolf von Linienwall, ki je last mariborskega policijskega komisarijata, ocenjen z oceno prav dobro in je poleg diplome prejel srebrno kolajno od jugoslovanskega in srebrno kolajno od nemškega društva za ovčarske pse. Z oceno dobro je bil nagrajen tudi volčjak Tonnar, last g. Goršiča. Prejel je bronasto kolajno. —

Cela čreda — žrtev strele!

Iz Marije Snežne nam poročajo: Ob priliki zadnjega neurja smo imeli v Veliki nenavadno nesrečo. Med gromom in bliskom so se odprle zatvornice neba. Pastirji so preplašeni gnali svojo živino domov. Kakor znano, je živina ob takih prilikah silno plašna in v neko roko disciplinirana. Vsa drvi na en kup. Pastirica posestnika Potočnika iz Velke je gnala domov kakih 20-30 glav živine in drobnice. V neko jelko, pod katero je dekletce hotelo povedriti, je udarila strela... Dekle je ostalo nepoškodovano, čreda pa je postala žrtev strele. Med ubitimi živalmi je bilo 18 komadov drobnice in 6 krav.

Roparski napad pri Treh ribnikih deloma pojasnjen.

O drznem roparskem napadu pri Treh ribnikih, ki ga je baje izvršil Stefan Schruppf, smo zvedeli, da je zadeva, kakor jo je pojasnil zaslišani »zločinec«, popolnoma drugačna, kakor pa jo je prijavil napadeni Feliks Kosi. Po izpovedbah Schrupffa in njegove izvoljenke gre za akt maščevanja in je bila bajka o napadu samo izmišljena. Schruppf pripoveduje, da je zapitek za se in za tovariša plačal sam. Nehvaležni Feliks pa se je pri odhodu pričel pogajati še za dekle, ki je bilo v Schrupffovi družbi, v kar pa gostitelj ni privolil. To je bil bržčas tudi vzrok, da se je Kosi hotel nad obema maščevati in ju prijavil policiji, češ da sta ga oropala. Policija je takoj uvedla preiskavo, toda doslej še ni mogla izslediti Kosija, ki ga zasledujejo oblasti radi raznih prestopkov, kar pa so takrat, ko se je Kosi zgledal na stražnici, prezrli. Vsekakor je mogoče, da si je Feliks bajko o napadu izmislil. Zadevo bo pojasnila preiskava. —

Tudi doma se lahko ponesrečiš

ne samo na cesti. 24 letna Elizabeta Wagner iz Maistrove ulice je padla po stopnjicah tako nesrečno, da jo je moral rešilni oddelek odpremiti v bolnico. Wagnerjeva je dobila notranje poškodbe.

Prva otroška sportna olimpijada.

ISSK Maribor priredi dne 9. junija veliko sportno tekmovanje za malčke do 12. leta. Da bo prireditve uspela, jamči jo dosedanje mladinske prireditve »Maribora«, ki so od vseh najprirodnejše in nudijo malčkom, kakor tudi odraslim mnogo razvedrila. Nastopali bodo izključno le otroci do 12. leta. Spored pa je sledeči: 1. Skiro tekme, 2. holenderji, 3. tricikli, 4. tekme z obroči, 5. teki od 25 do 60 metrov, 6. dirke dvokoles, 7. polževa dirka, 8. tek v vrečah, 9. otroški korzo. Prijavljene konkurente bo sodniški zbor razdelil v kategorije od 3-4 letnih, 4-6, 6-8, 8-10 in 10-12 letnih, ki bodo tekmovali v posameznih panogah. V sredo, dne 29. t. m. ob 16. se bo vršil v Ljudskem vrtu na igrišču ISSK Maribora poizkusni trening, kamor so vabljeni starši, da privedejo svoje malčke. Prijave sprejema trgovina Sport-Roglič na Grajskem trgu. Zmagovalci bodo prejeli lična spominska darila, tekmovanje pa se bo vršilo v parku za časa koncerta. —

Odbor društva hlišnih posestnikov za Maribor in okolico

vnovič opozarja svoje člane na redni občni zbor, ki se bo vršil v nedeljo dne 26. maja ob 9. dop. v dvorani Zadržne gospodarske banke po običajnem vspredu. —

NE IZOGIBAJTE SE SREČE!

Milijon lahko zadenete na srečko državne razredne loterije V. razreda 17. kola pri žrebanju ki traja do 6. junija. — Uprava »Jutra in Večernika« na Aleksandrovi cesti 13 ima še srečke na razpolago in si jih vsak čas lahko nabavite.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Petek, 24. maja ob 20. uri »Hasanaginica«. Prireditve ljudske odra.

Sobota, 25. maja. Zaprto.

Nedelja, 26. maja. Zaprto.

Cellsko gledališče: Nedelja, 26. maja ob 16. uri »Grof Luksenburški«. — Ob 20. uri »Poljska kri«. Gostovanje Mariborčanov.

Gostovanje g. Trbuhoviča v marib. opereti. V kratkem gostuje najboljši v Jugoslaviji stalno delujoči operetni tenor, sedaj član beograjske operete Djuko Trbuhovič v marib. gledališču, na kar že danes opozarjamo.

Premijera »Oča Boštjana« odložena. Radi nastalih zaprek se je morala »remijera ljudske igre »Oča Boštjana« odložiti. Gledališče ostane v soboto, 25. maja zvečer zaprto.

Koncert ljubljanskih visokosolcev v Mariboru

Moški zbor Akademkega pevskega zbora iz Ljubljane, ki bo, kakor smo že poročali, nastopil v Mariboru dne 3. junija, smo slišali v Mariboru že pred dvema letoma. Takratni koncert je bil sploh nastopna vizita mladega društva. Že prvi nastop je bil velik uspeh pri publiki in glasbeni kritiki. »Večernikov« kritik (H. D.) je zapisal: »Kar je društvo v kratki dobi svojega obstanka doseglo, nam izsiljuje odkrito priznanje in obču-

Razdalje med ozvezdji

MILIJONI SVETLOBNIH LET. NEPOJMLJIVA PROSTRANOST VESOLJSTVA. — OTOKI NEBESNIH SVETOVIJ.

V enakem razmerju, kakor je znanost prodrla v skrivnosti najmanjših drobcev materije in z novimi razkritji obogatila atomsko teorijo, se širi in izpopolnjuje astronomska veda. Astrofizika je pripomogla v največji meri k ugotovitvam, ki so se še nedavno zdele nemogoče. Daljnogled, mikroskop in fotografski aparat tekmujejo med sabo, da bi človeku v podrobnosti razkrili sanjave razdalje.

Toda 5000 zvezd, ki jih vidimo s prostim očesom in milijarda nebesnih teles, ki nam jih razkrije dober daljnogled, se ne razteza v poljubno prostranost, temveč tvori poseben otok v nebesnem svetovju. Vprašanje je torej, kako velik je prostor, v katerem se razteza ozvezdje našega nebesnega otoka. Še zanimivejše pa je vprašanje, ali je ta otok osamljen, ali pa se nahaja v vesoljstvu še več takih otokov.

Astronomija je prišla do načina, kako je meriti največje razdalje in ugotovila, da se nekatere zvezde oddaljene od nas nad tristo svetlobnih let, a kljub temu pripadajo vsa ta ozvezdja naši najbližji sosesčini, kajti kasneje se je ugotovilo, da znašajo razdalje do stotisoč svetlobnih let.

Od različnih možnosti prodiranja v najoddaljeneše dele svetovja, je v zadnjih letih postala izredno važna primerjava

prave in navidezne svetlosti posameznih zvezd. Ako vemo, kako močno svetlobo ima kako telo v naravi, n. pr. ulična svetilka, potem nam je lahko sklepati na razdaljo, ki nas loči od nje.

Tega načina so se poslužili tudi astronomi zvezdarne Wilson v Združenih državah in ugotovili, da se nekatere ozvezdja nahajajo oddaljena od nas tudi do milijon svetlobnih let. Toda v nebesnem svetovju so bile opažene razne megle, slične mlečni cesti v nedoumni razdalji od naših sosednjih svetov. Dobri poznavalci primerjalne svetlobne teorije so ugotovili, da so svetovja, ki jih opazamo kot megle, oddaljena od nas tudi sto do dvesto milijonov svetl. let. Astronom Wolf je v Heidelbergu razkril največjo skupino megla, ki je oddaljena okrog 200 milijonov svetlobnih let in se razteza v širini 20 milijonov svetlobnih let. To so bržčas otoki sosednjih nebesnih svetov.

Seveda so navedena gorostasna števila le približne cenitve. Nemogoče je trenutno sestaviti točen vzorni red za prvo raketno letalo, toda ugotovljeno je dejstvo, da pomeni danes nebesni prostor s svojimi svetovji nekaj popolnoma drugega in mnogo večjega, kot pred malo leti.

Škodljivost poklicev

ŽIVČNE MOTNJE, KI JIH POVZROČAJO RAZNI POKLICI. — NERVOZNOSTI PODVRŽENI NAJBOLJ JURISTI, NOVINARJI IN PISATELJI.

Mnogi poklici, ki pod normalnimi okoliščinami niso zdravju škodljivi, lahko postanejo nevarni, ako so osebe, ki jih opravljajo, občutljive na organskih, ki pridejo pri izvrševanju istih v poštev. Radi tega bi bilo nujno potrebno, da bi si vsakdo volil poklic šele po predhodni zdravniški odobritvi. Zanimive ugotovitve o poklicu in zdravju je objavil neki angleški zdravnik, ki se je po naročilu rneke industrijske skupine bavil s problemom dolgo vrsto let.

Največ pozornosti je posvetil živčnim motnjam, ki jih povzročajo razni poklici. Zaključki tozadevnih raziskovanj so izredno zanimivi. Ljudje, ki so zaposleni na prostem in v večjih višinah, torej krovci, dimnikarji in zidarji, so najmanj nervozni in napravljajo utis, kakor da bi sploh ne imeli živcev. Zdravnik je v dokaz navedel tipičen primer: Dimnikar, ki je bil zaposlen na visoki stavbi, je po lastni neprevidnosti padel s strehe in si zlomil nogo. Komaj pa je ozdravil, je svoj poklic nemoteno in brez pomislekov izvrševal dalje. Nesreča je hotela, da je ponovno padel z neke strehe in si zlomil drugo nogo. Ko se je rana zopet zacelila, je kakor poprej plezal po strehah in tovarniških dimnikih, dokler ni padel z največjega londonskega dimnika, seveda poslednjič.

Zidarji in dimnikarji pa se izpostavljajo še drugi nevarnosti. Kakor vsem, ki imajo opravka s peskom in prahom, prete tudi njim oslabeleost in razne pljučne bolezni. Enakim boleznim so izpostavljeni tudi brusarji stekla, kajti trdi stekleni drobci kaj radi načnejo pljuča. Za pljuča zelo nezdavi so tudi poklici, pri katerih je treba vdihavati mnogo premogovega prahu.

Pri strojniki, ki imajo opravka z motorji, se tudi opaža, da jih ne muči nervoja. Šoferji spadajo med najmirnejše ljudi, tako da je šofiranje za pomirjenje živcev naravnost priporočljivo.

Znatno se opaža stopnjevanje živčnih motenj pri ljudeh, ki opravljajo poklice v sobah, pisarnah in sploh zaprtih prostorih. Najbolj živčno obremenjeni pa so gledališki igralci in osebe, ki izvršujejo akademske poklice, zlasti juristi.

Točno sliko o škodljivosti poklicev nam nudijo statistike bolniških blagajen. Od tisoč oseb umrje med 25. in 30. letom 18 mornarjev, 17 tiskarjev, 16.6 tobačnih delavcev, urarjev in izdelovalcev raznih glasbenih instrumentov pa 14.5, zlatarjev in kovinarjev 12.6, mlinarjev 7.2.

Večina bolezni ima svoje vzroke v preobremenitvi tega ali onega organa.

Postrežki in osebe, ki nosijo težka bremenja, so podvrženi raznim kostnim boleznim. Značilna za osebe, ki morajo pri izvrševanju poklica biti s telesom v neprirodni legi, so skrivljenja hrbtenice. Osebe, ki mnogo stojijo, dobijo sčasoma ploske noge. Čevljarji in krojači, pa tudi stenotipistnje, trpijo mnogo radi krčev v rokah in prstih.

Pri duševnih delavcih trpijo najbolj oči risarjev in tehnikov, zdravniki pa so v prvi vrsti izpostavljeni nevarnostim infekcij in zastrupljenju krvi. Ravnotak kemiki. Nervoznosti so najbolj izpostavljeni juristi, njim pa sledijo novinarji in pisatelji. Govornikom ne pretijo nikake nevarnosti. Jezik je pač najsolidnejši organ.

Kitajka v zakonu

Emancipacija kitajske žene zavzema sicer vedno večji razmah, vendar pa je njena največja ovira še vedno zakon, v katerem vlada prastari nesmiselni običaji. Zato se tudi mnoge evropske naobrazene Kitajke nočejo poročiti. Čim stopi namreč Kitajka v zakon, se prične zanj pravo suženjstvo. Razen svojemu možu mora streči še vsem članom njegove rodbine. Brate svojega moža mora nazivati »gospode«. Ako rodbina ni bogata, potem je nevesta dekla za vse. Kitajska žena ne sme niti v svojem stanovanju govoriti o sebi niti izjaviti, kaj zanima njeno srce. Ona sploh ne sme imeti čustva. Na dan poroke ji sme vsak gost zabrusiti kako neslano besedo v obraz, posebno, kadar jih pogosti s čajem. Ostali čas pa mora prebiti v spalnici, stati poleg zakonske postelje in se pokloniti vsakomur, kdor vstopi. Na pojedini doli samo to, kar ji prinese mati. Položaj kitajske žene se v zakonu nekoliko poboljša le tedaj, če rodi moške otroke. Prava nesreča pa je zanj, ako ima samo ženske potomce. V tem slučaju je izpostavljena zasmehovanju in za sramovanju. Take ugodnosti torej čakajo mlado Kitajko v zakonu, čeprav ji je prinesla emancipacija »bubikopfe«, kratko krilo, cigareto v ustih in moderne plese.

Dvojni dokaz.

Prijatelj Jaka je obiskal mesarja Kocmurja, ki je zadovoljno kadil cigaro, dočim je njegova gospa reševala križanke. »Kako se je že imenovala Zeusova izvoljenka? Ti nesrečna pozabljivost! He, he, — da Hera! — Nato je mesar dejal tovarišu: »Verjemi mi, vse leto moja stara ne gre iz hiše, toda pozna skoro vsako cipo.«

Latinica u Rusiji

Po poročilih ruskih listov, ki obširno obravnavajo modernizacijo ruskega življenja, se zadnji čas polaga posebna važnost na uvedbo latinice v ruski prapovis. »Vjedomnosti« obširno razpravljajo o težavah, katere predvidevajo slovničarji radi znanih polglasnikov. Isti se bodo med latinskimi črkami označevali s posebnimi — »uradno« določenimi znaki. Tozadevno so razpisali velik natečaj z nagradami. Med najboljšimi predlogi bo zbor izbranih slovstvenikov izbral najboljši. — Kot glavni motiv za nujnost čim prejšnje uvedbe latinice v rusko literaturo se povdarja teza, da bo ruski narod postal bolj dovteten za književne produkcije, ki bi imele s tem več pristopa v Evropi. Predlog podčrtuje dejstvo, da polagajo iniciatorji tej ideji velikansko važnost na čim večjo možnost prestave v evropske jezike. — Jasno pa je, da je ta reforma več ali manj tudi političnega značaja. Kakor zatrjujejo, so načrti za velikopotezne analfabetske tečaje v latinščini že dovršeni.

Zaspani ženin

V občinskem uradu neke francoske vasi, tako pripoveduje »Comedie«, so bili zbrani udeleženci »bogate ohceti«. Le ženin je manjkal. Uradnik, ki je imel opraviti obrede civilne poroke, je čakal v slavnostni obleki, da bi imel svoj govor. Ko pa so le predolgo čakali, je pričela nevesta jokati. Poslali so takoj po ženina na njegovo stanovanje, a ga ni bilo doma. Pojavilo so se zle slutnje. Končno pa so le opazili avto, ki je mirno čakal pred občinskim uradom. Ko so ga odprli, so našli ženina, ki je blaženo smrčal v njem. Njegovo fantovsko slovo je bilo prejšnji večer preveč burno, tako da ga je še v zadnjem trenutku premagal spanec. Razjarjena nevesta ga je na način, ki je bil vse prej kot nežen, zbudila in odpeljala na občinski urad, kjer je moral končno zaspani ženin hočeš nočeš stopiti v zakonski jarem.

Petletne vdove

Čeprav je napravila angleška vlada vse poizkuse, da v Indiji prepreči ali vsaj omeji zakonske združitve mladotnih, vendar se tamkaj še vedno sklepa zakoni med otroci. Po poročilu, katero je pred kratkim objavil državni podtajnik Indije in poslal v London, je sedaj v Indiji 110.684 zakonskih »mož« in 218.463 zakonskih »žen«, ki niso dosegli niti pet let starosti. Naravnost smešno se zdi, da so našli v Indiji nad 15.000 petletnih vdov. Število zakonskih mož, starih 5—10 let, znaša 757.405, število zakonskih žen v istih letih pa celo 2 milijona 16.687. Nad 100.000 mladih žen v starosti 5—10 let je izgubilo svoje »može«. Zakonske zveze med 10—15 letniki so na dnevnem redu. Tako je nad dva milijona in pol zakonskih mož, starih 10—15 let, ter nad 6 milijonov zakonskih žen enake starosti. Nad 300.000 vdov pa ni doseglo še niti 15 let starosti.

Ali so brbljači duševno zdravi?

Porotnike nekega newyorškega sodišča čaka težka naloga. Odločiti morajo namreč, ali se more smatrati pri ženskah prevelika klepetavost kot znamenje duševne zmedenosti. Gospa Beck je zapustila po smrti 50.000 dolarjev, a je v oporoki izključila od dedščine vse svoje sorodnike. Njena sestra pa izpodbija oporoko z utemeljevanjem, da gospa Beck ni bila duševno normalna. Neka priča je na vprašanje, ali je kedaj opazila pri pokojni znake duševne zmedenosti, odgovorila sodniku: »Bog pomagaj, silno je klepetala! — Ali je to pri ženski znamenje duševne zmedenosti?« je vprašal sodnik. Ko je priča zmignila z ramami, je izjavil sodnik, da bo prepustil to odločitev porotnikom.

Vesten odplačnik obrokov.

Gospa Murkova je plačala poslednji obrok za otroški voziček. »Kako pa kaj gre Bebi?« »Prav dobro, prihodnji teden se bo poročila.«

Sport

Velike internacionalne motociklistične dirke na Teznu

Po dveh letih bomo imeli priliko videti na dirkališču na Teznu — bodočem letališču — velike internacionalne motociklistične dirke, ki jih priredi po pravilih F. I. C. M. in »Saveza motoklubova kraljevine SHS« Motoklub Maribor v nedeljo, dne 26. majnika.

Ako se ozremo nazaj, tedaj lahko ugotovimo, da je naš mladi motosport v tej kratki dobi tako napredoval, da smo želi že obilo priznanj in priborili dokaj nagrad v inozemstvu. Favoriti, ki jih naša publika že pozna: naš mojster Štrban (B. S. A.) iz Zagreba, prominenten dirkač Möslacher, ki je na svojem Sunbeamu zadivil naša pričakovanja in drugi, bodo v nedeljo zopet startali v Mariboru.

Razen tega imamo pred seboj mlad »naraščaj«, ki je pokazal, da se bodo morali tudi stari favoriti resno bojevati. Za nedeljske motociklistične dirke je prejel Motoklub Maribor veliko število prijav iz inozemstva in od domačinov:

Iz Gradca (Steirerische Motorrennfahrer Vereinigung) se je prijavilo 16 dikačev. Med njimi je tudi Möslacher. Letos bo vozil na belgijskem stroju »Gillet-Herstal« 500 ccm. Iz binkošne graške dirke so nam znani še favoriti Schmiermaul (B. S. A. 350 ccm), ki je pa podlegel našemu razrednemu mojstru Uroiču (B. S. A. 350 ccm) iz Zagreba, nato Novak (Puch 220), ki se je meril s Celjanom Stigerjem (Puch) in zmagal. Z našim mojstrom Štrbanom se bo poleg Möslacherja še meril Sorgen (Radeo — IAP). Sledi jim še vrsta dobrih avstrijskih dirkačev, ki so dosegli častne uspehe in bo boj z domačini tem ostrejši. Iz Zagreba prideta med drugimi tudi favorita Anton Štrban (B. S. A. 500 ccm) in Anton Uroič (B. S. A. 350 ccm) člana »Prvega hrvatskega motociklističnega kluba Zagreb«. Štrbana poznamo na znani angleški znamki B. S. A. že precej časa. Videli smo ga v boju z Möslacherjem in drugimi inozemskimi favoriti. Uroič (B. S. A. 350 ccm) je v svojem razredu favorit, ki ima že precej nagrad, vendar bo imel v inozemskih dirkah in našem domačinu Otonu Kuharju (Excelsior IAP 350 ccm) precejšno konkurenco. Iz Zagreba jim sledi še precejšnje število, ki bodo pokazali svoje zmožnosti v nedeljo. Iz Maribora je precej prijav, izmed katerih poznamo že iz internacionalnih motormetingov simpatičnega Kuharja. Dosegel je že prve nagrade v Zagrebu, drugo v Ljubljani, na binkošnih dirkah v Gradcu pa je pokazal višino svoje dirkalne rutine. Brata Cernič (Puch 175 in B. S. A. 500) s prikolico tudi prvič nastopita pred domačo publiko. Sledijo jim še drugi.

Iz Ljubljane je tudi nekaj prijavi, znan je Rist (Maret Goyon) in Zalokar. Celu iz Beograda pride na znanem nemškem motorju D. K. W. Stajič. Končno Celjan Stiger (Puch 220 ccm).

Gotovo je, da bo nedeljska motociklistična dirka zanimiv boj med domačini in inozemci. Domačini so v dobri formi in njihovi stroji so imeli dober »tuning«.

Dirka se prične točno ob 14. uri. Na Tezno bodo vozili avtobusi z Glavnega trga. Občinstvo opozarjamo, da je med dirko najstrožje zabranjen prehod čez progo.

Natančnejši podatki, razredi dirkačev in druga pojasnila se v programu, ki se dobi za 3 Din.

Tunney tožen za 500.000 dolarjev

Gospa Katarina King Fogarty iz New Yorka je vložila na sodišču v Bridgeportu tožbo proti bivšemu svetovnemu mojstru v boksanju, Gene Tunneyu, in sicer radi tega, ker ji je obljubil zakon, a ni držal besede. Gospa zahteva odškodnino v znesku 500.000 dolarjev. Oblasti so sedaj zarubile Tunneyevo vilo v Stanfortu. Rubežen je povzročila gospa Fogarty še pred razpravo o tožbi, ker je baje Tunney, ki se mudi sedaj v Evropi, izjavil, da mu niti na misel ne prihaja, da bi v slučaju obsodbe plačal zahtevano vsoto.

Mihael Zevaco

Beneška ljubimca

Zgodovinski roman iz starih Benetk

85

»Niti moja mati? ...«

»Niti vaša mati!« je odgovoril Roland trdo.

Dekličine oči so se napolnile s solzami. Čeprav ni dobro razumela pomena Rolandovih besed, vendar je nekako čutila, da je lastna mati ne bi bila mogla rešiti tako, kakor jo je rešil ta neznanec, čigar sleherna beseda in sleherna gesta jo je pomirjevala.

Roland se je Bianki prijateljsko nasmehnil, ter jo pustil samo v kajuti.

Jel je razburjeno hoditi semintja po krovu barke; ta je hitela ravno z razpetimi jadrji skozi tesno ožino Lida, ter se spuščala proti severu.

»Torej, je premišljal Roland, to dete obožuje svojo mater!... Ali imam jaz pravico, povzročiti tej revici trpljenje, da se maščujem nad Imperijo? ... Ali imam pravico, trgati hčer od matere, ker je bila mati zločinka? ... In, da plaka mati — ali naj v resnici plaka tudi hči? ...«

Postavil se je na sprednji konec ladje, prekrizal roke in nastavljal svoje razbeljeno čelo dihu Jadranskega morja, sveži sapi, ki je s šumenjem bičala valove.

»Ali so imeli drugi usmiljenje z menoj! je nadaljeval v besnem preobratu svojih misli. Ko so me prišli, ter me iztrgali življenju in pahnili v temnico, takrat, ko so hoteli privabiti solze iz mojih oči — ali se je takrat Imperija vznemirjala o tem, če drugi jokajo ali ne? Ali se je vpraševal sploh, kdo izmed njih vseh, če s tem, da udarijo mene, ne udarijo tudi mojega očeta in moje matere? ...«

In s še bridkejšim srcem je dodal:

»O nji niti ne govorim: ona se je potolažila! ...«

Ihtenje ga je popadalo za grlo; naglo se je okrenil proti beneški strani. Toda oddaljene luči mesta so bile izginile. Oko ni videlo niti črte obrežja, ki se je izgubljala v noči.

Roland je zopet jel hoditi semtertja.

In nedvomno, v tej duši, razburjeni bolj od valov, ki so se dvigali pod ladijno hrbitico, globoki in temni

bolj, kakor globočine morja, se je po malem razvil jasen sklep, kajti Roland se je polagoma pomiril.

Ko pa je obzorje, začelo bledeti v jutranji zarji, je kapitan pristopil k njemu, ter ga vprašal:

»Ali naj dam znamenje, gospodar?«

Roland je prikimal.

Trenotek nato je vzplapolalo na velikem jamboru črno banderco, kapitan pa je šel na sprednji konec ladje, ter trikrat ustrelil iz arkebuz. Nizko obrežje se je že razločno kazalo ljudem. Čez nekaj minut se je na tem obrežju pojavila lahka meglica dima; nato je prišel do ladje glas strela, oslabljen od daljave. Še dvakrat se je ponovilo to znamenje, vsakikrat po odmerjenem presledku.

»Lahko se izkrcamo!« je rekel kapitan, ter naglo zakričal svojim mornarjem nekaj ukazov.

Jadernica je krenila naravnost proti bregu. Pol ure kasneje so spustili sidro in zadržali jadra.

»Ali naj vas počakam tu?« je kapitan povprašal Rolanda.

»Ne, ni me treba čakati; vrni se v Benetke.«

Spustili so čoln v vodo. Vanj so spravili najprej Bembu, ki je bil še vedno zvezan. Bil je blede, kakor smrt, in trdovratno je zapiral oči. Iz ust so mu bili odstranili zamašek, da je mogel dihati. Čoln je naglo dosegel kopnino. Tam je čakal zaprt voz. Vrgli so Bembu vanj, in voz se je oddaljil v galopu.

Zdaj se je čolnič vrnil k ladji. Bila je vrsta na Bianki, da se izkrci.

Roland je sedel poleg nje. Na kopnem je čakal še en voz, ki pa je bil odkrit. Roland in deklica sta sedla vanj. Voz je naglo zdrdral po cesti in se je proti deveti uri ustavil v majhnem mestecu.

Obstal je pred osamljeno hišo v predmestju; ko sta popotnika izstopila, je odrdral, ne da bi čakal. Gotovo je bil voznik že prej poučen, kaj mu je storiti.

Hiša je bila tista, kjer je Roland nastanil svojega očeta in Juano.

Roland je ostal v nji približno dve uri. Ko je stopil zopet na ulico, je bil sam; ob strani starega, slepega in blaznega Kandiana je bilo zdaj dvoje ženskih, to je, podvojena ljubeča skrb.

Roland je odhajal proti Trevizu in nato proti Ner-

vezi. Dospel je v sotesko Piave. V odmerjenih razdaljah je srečaval med šopi divjega grmovja zdaj kozarja, ki je mirno pasel svoje koze, zdaj vrlega kmetiča, ki se je zdelo, da išče gob ob znožju gozdnih velikanov. In Roland je menjaval znamenja, zdaj s ponižnim kozarjem, zdaj z vrlim kmetičem, ki mu je pogledal ročaj pištole izpod suknje, ko se je vzravnal.

Naposled je skočil s konja pred Črno jamo in stopil vanjo.

Ob vhodu je stražil mlad kmet z arkebuzo v roki.

»Ali je tisti človek dospel?« ga je vprašal Roland.

»Da, gospodar.«

»In v okolici ni ničesar novega?«

»Sandrigo se zopet klati po okolici; toda doslej ga še nismo mogli zalotiti.«

Roland je šel mimo straže, v notranjost jame. Vse je pričalo, da so se vršile v nji obsežne in temeljite preuredbe. Votlina, ki jo je bila izdolbela narava med skalami, je kazala zdaj čisto drugačen obraz.

Roland je prehodil nekakšen hodnik, šel po novih stopnicah navzdol ter obstal naposled pred močnimi vrati. Tam je stražil možki, v luči svetilke, obešene na steno.

»Ali so poglavarji tu?« je vprašal Roland.

Možak je molče pokimal da.

»Dobro. Pokličij jih k meni.«

Možak je odšel. Roland je z eno roko prijel svetilko, a z drugo se je ogotovil, da mu tiči bodalo pravilno v nožnici; nato je odprl velika vrata, pred katerimi je bil obstal, in je vstopil.

Pozorno si je ogledal temnico, ter se nasmehnil, kakor se je nasmehaval tuintam, to je, kakor so se nemara nasmehavali Dantejevi pogubljeni.

»Vse je v redu,« je zamrmral. »Tu so vrata, kakršna so bila tam, z enakimi okovi... oh, ni mi jih bilo težko posneti. Še čez petdeset let bi jih videl pred seboj, kakor sem jih gledal takrat, ko sem si dan za dnevom lomil nohte in trgal prste nad njimi... In tu je mreža za živež... za črni kruh in za vrč z vodo... In tu je kamenita postelja, tu so plošče... in zidovi... vse kakor tam! In vse je dobro, vse je v redu!«

Vzdrltel je, ki si je tako obudil spomin o letih, preživljenih v beneških temnicah.

Mali oglasi, kletušijov posredovalne in socialne namene oblikovani; vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5.—

Mali oglasi

Zenitve, dopisovanje in oglaševanje; vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10.—

Jedilni krompir

oddaja Kmetijska družba Melje po 80 para za kg, od 50 kg naprej. 1200

Kupim gostilniški štedilnik

z emailiranimi ploščami ali pa tudi samo železno ogrodje. Naslov pove u-prava lista. 1199

Kanarček

odletel Jože Vošnjakova 16 II. Odda naj se proti nagradi g. Čuček. 1197

Nič Vas ne stane

ako takoj prijavite prosto stanovanje, prazne sobe, lokale, gostilne v mestu in okolici pri konc. posredovalnici »Marstan«, Koroška 10. Velika izbira interesentov.

S prvim julijem

oddam veliko delavnico ali lokal z dvosobnim stanovanjem in pritliklami. Naslov v upravi »Večernika«.

Blagajničarka

s kavejco se sprejme. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Brzopotplat«. 1203

Provizijskega potnika,

dobro vpeljanega, ki redno obiskuje trgovce živalske stroke v Mariborski oblasti, iščemo za prevzem že vpeljanega tovarne. Cenj. ponudbe z navedbo dosedanjih zastopstev in referenc pod »Agilen« na Aloma Company, Ljubljana. 1209

Kavarna Park

v soboto in nedeljo koncert. 1207

Pošteno učenko

sprejemem takoj v trgovino z mešanim blagom v Wildenrainerjevi ulici 17. 1211

Separirano mebl. sobo

oddam takoj solidnemu gospodu. Wildenrainerjeva ul. 17, pritličje. 1212

Uničevanje stenice s pilnom,

prahožer, s postrežbo ali brez. Čistilnica »Diverzon«, Cankarjeva ul. 14. Telefon 401. 1055

Fotografiram vse,

Domači, industrijski in sportni posnetki. Nove prenosljive svetilne naprave. Najmodernejši aparati. Fotografije zopet odprti. Cene solidne. Fotomayer, Gosposka 39. 463

Glasovir

za Din 2.800 na prodaj. Ponudbe pod »Glasovir« na upravo »Večernika«. 1169

Zgubila se je beleznica (blok),

signirana s štampiljko Gaspari & Fanning Maribor, v soboto zvečer v vlaku Maribor - Ljubljana, ali Maribor kolodvor do Park kavarne. Oddati proti dobri nagradi v Park kavarni, Maribor. 1187

Sandale vseh velikosti,

šivane kakor tudi damske, moderne sandale najbolje kupite ali naročite po meri v Mehanični delavnici čevljev in sandalov, Vrtna ul. 8, Maribor. 1020

PRINCESKO

ZVEZDANKO

ZVEZEK LICNO VEZAN 12 DIN PRI

UPRAVI „JUTRA“
IN „VEČERNIKA“

MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

PARNA PRALNICA

perje možko perilo kot novo!

telefon 480

Centrala: Frankopanova ul. 9.

Podružnica: Vetrinjska ulica 7.

Pohišstvo

preproge, linolej, zavese, odeje, ogrinjala, namizni prti, pohištveno blago, vložki, žimnice, otomane, perje, puh, kakor tudi vsa posteljina po čudovito nizkih cenah pri

KRIOL PREIS

Maribor

Gosposka ulica 20.

Ceniki zastoj Ceniki zastoj

Kralj Debeluh in sinko Debelinko

LEPA PRAVLJICA ZA MLADINO, KI JO DOBITE V UPRAVI „VEČERNIKA“ MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 13

Brez posebnega obvestila

Potrpi neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanjem pretresujočo vest, da je naša iskrenoljubljena soproga, oziroma mati, sestra, svakinja in teta gospa

Terezija Studenčnik, roj. Fallat

soproga poslovodje drž. žel.

v četrtek dne 23. maja 1929 ob 11. uri po dolgi mučni bolezni in sprevidena s tolažili sv. vere, v 54. letu svoje dobe bogu vdano preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v soboto dne 25. maja 1929 ob 16. uri iz hiše žalosti, Resljeva ul. 2, na Magdalensko pokopališče v Pobrežju.

Sv. maša zadušnica bo darovana dne 27. maja 1929, ob 7. uri v župni cerkvi sv. Magdalene.

Maribor, dne 23. maja 1929.

Leopold Studenčnik, soproga: Jožef, Henrik in Gotfrid, sinovi, Elza in Hilda, hčerke, Mici Studenčnik, sinova. Vsi ostali sorodniki.